

Ինչպէս Մեծնորայն Հայկազուն Բագրատ վե
հօրթաւ կիւնքիւնով ժամանակէն հէր կիւն
թաղ ու նէյր իւրաքանչեւ տարր :
Սէնէյրի բէյնի քաղաքի օսմանի
նկար ապրող :
Հայրա իշխան Բագրատ վեհօրթաւ օրոր
Պէնէր նուազեմ 1 զօրութեամբ տար :

Իրանաթըն սրբաւոր պիւր տէֆալը 3 զր :
Իքի տէֆա իշխան պէնէր սրբաւորնա 2 »
Իււ տէֆա իշխան պէնէր սրբաւորնա 1 »
Իււ տէֆաւան զիւտտէ վե տղուն իւանաթ
Իշխան սրբաւոր Բագրատ վե տղուն :
Տաշաւարտան կէլէն մէքիմ ու պոյն ըօթմա մէ
սարիֆինի, կէօնաթըն իւրիճէք տիր :

ՈՒՄԱՐՈՒ ԲՈՒԹԻՒՅՆ ՊԵՆԵՍԻՅԵ ՎԵ ԻՄԻՅԵ

ՎԵ ՄԵՎԱՏՏԸ ՆԱՓԻԱՅԸ ՍԱՅԻՐԵՅԵ ՄԻԻԹԱԱԼԻԳ ՂԱԶԵԹԱ

ԱՍԻՐԱՆԻ 7 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

ԻԼՁԵՄ ՊԻՐ ԻՍԼԱՀԱԹ

Պոլսեան տօգուգ սէնէ մուգաւտ
տէմ զաղէթամարդտա աթիւտէքի իւ
լահաթ պէնտիւնի տէքն էթմիշ խոթիք :
Պէնտի մէքըլը Տէրաւատէթտէ փէվ
դէլատէ դապուդիլէթ պուլտու, պու
տէտիլիմիլիլէթ օլ վազըթը Օսմանը
զաղէթտալը շահիտ տիրէր : Իշ պու
պէնտի հալի պուլտուան, եանի 1867
յուլիս 1 նումէրօլ Գուրիլէ ա'Օր
եանին նիւաթիլէրի տէրապաթ թիւ
քէնալիլիստէն, բէք չօգ Միւսլիման
լարն ընճալը իւզէրէ 1867 փետր
վար 19 տա պէթէքար պէնտի մէք
վար տէքն իլլէմէյէ մէքալը օլ
տուգ :

Իշպու պէնտի տարը էստը վէ նի
լէթի օլ տէքնէ թէրապը քէնալ
էթտի քի, նիլլէթ վէ էստը մէքալու
լէնէն ֆիլիլէն ինքաւ իշխան սէնէյի
մէքըլըլէն մարտընտան եալընը
Միւսլիմանարտան օլարուգ պիր ֆէ
ստու իթիթիֆաթը թէշէթլ օլունտու :
Հալ պու քի ֆէստա իթիթիֆաթը
հէման հէր վազըթ մէյտանա չըքար
վէ պու կիլի իթիթիֆաթը արտան
մէքալէս, չու ես պու ուսուլը լազլ
վէ ես իստ թտալ էթմէք իսէ տէ,
լաքն ալէսսէվիլէ պու ֆէստա իթ
թիթիֆաթը օ միսլիլի ուսուլէրէ
տահա զիլատէ գուվիլէթ վէրալիլը
լէր : Նաւըլ քի, օլ էստա տէ տաթի
պիլի հալ վուգու պուլտու, վէ մէք
քիւր իթիթիֆաթա հիստաւոր պու
լունաւոր ալը ու կէրիֆիլ վէ մահ
քիւմ օլունալար, վէ պու հալլէր տէօթ
սէնէ սօնար ֆէլաւմէթլու տէվէթլու
Մահմաւ Նէտիմ բաշա հաղըթէթլէ
լինլին պիլիլիս սատարալիլը զէ
մանալընտա եէնիլէն վուգու կէ
միշ տիր :

Օլ վազըթ մէքըլը պէնտիմիլի
թահալին իստէլիլտէն բէք չօգ զաթ
լար, պու քէրիլէ իշպու պէնտի թէք
բարիէն տէքն ու նէյր էթմէմիլի թալ
սիլէ իլլէմիլլէր տիր : Պու զաթլարն
զաննիլա, նաւըլ քի պու պապալէ
պիլատէ քէնալիլլէրնէ միսլիլիլլէթ
էթմէլլէր, իշպու պէնտալէ թէքլիլ
օլունտա իստէլիլլէրն պու կիւնքի կիւն
պէօյիլը թէքսիլիլ օլաւաթ տիր :

ՍՈՒՐԵԹԻ ՊԵՆՏ

Բէնտի էլրալար էքսէր տէֆա
տէվէթլին իշթիլաւաթլընտան պահա
էտիլ, հալ պու քի էհալիլին իշթիլ

յաւաթընտան հէման ապա պահա
էթմէմէքտէ տիրէր : Էհալի
ապա տարըլաւաթըլըն վարիտա
թընը պիր զըմանը վէրիլ, անճաղ
քէնալիլիլլէրն ալլէնտա պու զըմալէն
տի եէտիլտէ պըրազըլան իլլէ մու
թտալը կէլիլ իսէ, օ հալտէ էհալի
մէսուտ օլաւաթ տիր : Էհալիլին պաշ
լընա իշթիլաւաթըլընտան պիրի, իշ
պու մուլապըլըլըն հազըլ իւզրէ
թէքսիս օլունաւոր կէօրմէք մաւ
տէսի օլաւաթ տիր : Պոլսեան գա
թիլապար էհալի, վարիտաթընտան
վէրալիլ զըմանը հիւանիս տէքնէթտէ
գուլտըլըլաւոր թէքնէթտէ օլաւաթ
գուլտըլըլն ու նիլաւաթըլն ահաւաթը
նա հիւանիլէթ պուլտու, վէ տալլէթ
ու հազըլ ալլէլլէթ կիւվէնէպիլիլ իւ
թէք : Էհալիլին հաւտ ու հիւապ
ալը պահա նիլլէ իշթիլաւաթըլը վար
իսէ տէ, սիլլէրի եէլիլտան եէլիլտան
սալմաղ զաղէթամարդըն սիւլիլլէրի
տօլտուլաւաթ օլտու զընտան, անլէ
լին պէյալընտան սարիլ նաւըլ զը
լընմիշ տիր :

Բէք չօգ ֆէնալըլար մէմալիլի
շահանէլի տէրտ ու ճէֆա իլլիլտա
պըրազըլարըլար հալտէ, պու ֆէ
նալըլարըն էօնիլ ալլէնտա իշ
չիւն պալը լալըլիլ տէվալարն իճ
լա օլունաւոր կէօրմէթլու, Պու
զապահաթ մէմալըլըլն մի տըր
եօգսա գալտըլն ու եիլըմալիլ մի :

Տէվէթլի Ալլէյէ, Էփրալ իլլէ միւ
նաւաթըլը չօլալթտըլա, Օսմանը
Բաւալաշարը մուգաւտտէմ ֆիւ
թուհաթ իշխէ թանդիլ օլունտա գա
վանիլն ու նիլաւաթըլն էմիլ մուհա
ֆալա իշխան իսպըլը օլունալըլը
հիստ էթմիլլէր տիր : վէ իշթիլ օլ
վազըթ սուլթան Սէլիմ հալլէթլէրի
թարաֆընտան իստէլիլ պաշա
նըպ, միւշարիլլէրն իստէլիլլէր իս
րաֆընտան իշպու իստէլիլ տէ
վամ օլունալը տուր : Ալլէլիլտու
էտիլլէն ահաւաթըլընտան սօնար, թէ
պէնտալլէրն իւլըմիլ զիլատէ շիւպ
հէսիլ պուլտուլա տուր :

Սուլթան Ապալիլ Մէհմաւ հաղ
րէթլէրի քէնտի զէմանը սալթանա
թընը ֆանդիլմիլլէր իշտալիլլէր մէշ
հալ իլլէմիլ տիր : Լաքն իշպու ա
լիլ իստէլիլլէրն նէթիլլէրի, ուսու
ման ինթիլար էթմիլլէր իստաւաթա
մուվաթիֆաթալ էթմիլլէր մի տիր : ֆիլ
պուլտու թէքնէթտէ իստէլիլլէր :

Թանդիլմիլ, մուլազըմալ գաթըլ
լըն պաշ վէ վարիտաթըլըլըն, Բա
սիլաշըն իլըր վէ տըրալլէրնտան
մուաթ զըլըլ տիր, ֆալաթ զուտ

րէթ սահիլիլ օլունալըն սուլի հա
րաքըլընա գարըլ էհալիլիլ ֆիլիլլէն
թահիլ թէքնէթտէ ալլէլլէր տիր :

Շիմուի պէօյիլը մէմալըլար գը
լընտան վէ գօրտօն ալթընա ալլէ
մաղտան ապա գօրդ մալարալ, պիւ
լա միւնաղաթ զալտըլիլն ու նիլա
մանա գարըլ հարաքէթ իստէլիլլէր
լէր, վէ տէվէթլէր զարալ օլաւաթ
լէ, քէնալիլլէրի սէրլէթ սահիլիլլէր
օլալիլլէր : Մուգաւտտէմ ֆէնա
սուրէթտէ թահիլ օլունտա զէնիլ
լիք վէ վարիտաթ, միլի վաթթալըլ
լա իստէլիլլէր ճէլիլլէրն սանաթըլա
րանա կիլէր, վէ պէօյիլլէր մալիլ չօգ
տէֆա թանդիլ վէ քէնալիլ գուվիլլէթ
էթմիլլէր իստ : Լաքն միլի թա
րաֆընտան գալթ օլունալը ուսուլի
լալ իստէլիլլէր, տէվէթլի Ալլէյէն
սահիլը մալիլլէր տալիլ, վարիտա
թըն իստէլիլլէր լալըլըլա թան
դիլ իստէլիլ պիր գօնիլ օլունալըլ
իշխան ֆէնալաւաթա պաշալար :

1826 սէնէպիլտէն էվիլ տիլէր
պիր գուվիլլէթ պուլտուլ, պու
գուվիլլէթ վիւքէլլէրն գուվիլլէրն
գարըլ տէնիլ կէլէպիլլէր իստ, վէ պու
գուվիլլէթ եէնիլլէրիլլէր ֆըրդալը ի
տի : Եէնիլլէրիլլէր, էհալիլլէրն մէնա
թընա օլարալ հիւքիլլէր իշթիլլէրն
պիր նէվի մուհաթիլ իստէլլէր : Հալ
պու քի պիր քէրիլ պու մուհաթալ
օլթաւան գալըլըլըլ իստ, մէ
մուլըլըն եանըլըլըլար ալլէլլէրն
տէ էհալիլ սիլաշըլ գալթ :

Պիլ Եէնիլլէրիլլէրն օլթաւան
գալըլըլըլալ իշխան թէքսիլլէր էթ
մէք իստէլիլլէր, վէ պուլտուլըն օլ
թաւան գալըլըլալ պէօյիլը պիր էյ
լիք օլունալըլա գալթ իստէլլէր,
Ֆալաթ իշթիլլէրիլլէրն զէմանըլա
եալըլըլ պիր ճէպալըլըլ մէվիլտ
օլտու, օ տալիլ Եէնիլլէրիլլէր իստ,
լաքն պու կիւն էն քիւլիլը պիր ա
լա, վէ էն ուֆաթ պիր չալըլ գօն
չուլըլըլն տէնիլլէրն մուհաթ օլա
պիլլէր :

Տէվէթլի Ալլէյէն մալիլ օլտու
լու միւքէլլէր սէրլէթ մէնալըլըլն
տէն պահա էթմէք, իստաւաթ մէք
քիւլիլ պիլլէր Էիլ իստէլիլ թէքէր
լիւր էթմէք տիլէք տիր : Էվիլլէթ,
մէմալլէրիլլէր զէնիլլէրն տիր, էհալիլլէ
լիլլէր, ճիւլիլ պիր ֆըրդաւան մաւ
տա, հիւքիլլէրն սատըլ վէ իստ
ալթըլ տըրար, վէ լալըլըլ վէնիլ իւզ
րէ իտալէ օլունալըլա պաշա, շիլ
պիր շիլ իտալէլ էթմէլլէր : Հալպու
քի օլթաւան կէօրմէթլէրն նէ տիր :
Պէյնէլ էհալիլ ալլէլ պիր զարուլլէթ,

իստէլիլլէր քարալըլըլ, տէվէթլին
իթիլալըլ մուլաթաւա, հիլ պիր
թարաֆտա էմիլլէթ եօգ, վէ հէր
թարաֆտա տալիլ իստէլիլլէր : Բա
լիլալթտա հըրըլ շան վէ պէնիլլէր
գալթալըլ, վէ ահաւաթ գալթա
նիլլէր ինքաւա ուն տէքնէ կէվիլլէր
լիք, էյալլէթլէր տէ գալթ օլուն գուլ
վէթլիլտէն զուլ կէօրմէքտէ, հազ
գանիլլէթ եէրնէ չօգ տէֆա քէյիլ
մաէշա հարաքէթլէր, վէ ֆահիլ
ֆալիլ վէ հալաւալըլ :

Իմուի պու ահալըլն մէնիլ իշխան
պիր իստէլիլ լալըլ տիր :
Նիլլէթիլլէր տէվէթլի Ալլէյէ իշխան
պիրտէն պիր Էվրա հիւքիլլէր
լէրի հիլլէթլին թալալ էթմէք տէյիլ
տիր : Մէմալլէր մահրուսէնիլլէր էհա
լիլլէր պիր քարալմէնթալ մալիլ օ
լաւաթ գալթալ մէտէնիլ տէյիլ տիր
լէր : Պիր շարթալմէյիլ միլ թէքէր
լինիլ թալալվիլ էթմէքտէ կէվիլլէր
էքէրալըլ ալլէլլէր հալըլ վէ թալալ
վիւրալըլ սընթ պէ սընթ էթմէլլէր :
Պու կիւնքի կիւն պիր ֆիւրտ մէ
պուս իլլէ պիր Պօշալ մէպուս մէնա
ֆիլիլ ուսուլլէրն տալիլ մէտէլլէր
թահիլ մուգաւտալալալալալալալալ
տա, պէյնէլլէրնտէ իթիթիֆաթ իտէ
մէքէր :

Իմուի իսպալըլըլ պիր թարաֆ ի
տէլիլ : Էյլլէ իստէլիլլէր վար տըր
քի, մէմալլէրիլլէր անիլլէրն գալթալ
իշխան քէմալլէր պուլտու, վէ օ իս
լահաթ ճիւլլէր թարաֆընտան իստ
տա իստէլիլ տիր : Իշպու իստէլիլ
լարտան պաշալըլալ, ինթիլալթ
թարիլ իլլէ նաւալ օլունալըլ պիր իշ
լէթ մէքիլլէր օլտու, մէքիլլէր մէք
քիւլտու գանաւաթալ մէմալլէրն
ալթըլա օլուն թէրալ զըլ տէքնէ
սիլլէ մուլալըլ օլունալըլ : Իշպու մէք
լիստէ, մէմալլէրիլլէր Մահրուսէ էհալի
լէրիլլէր քէմալլէր թարաֆընտան
մուրալիլալալալալալալալալ, վէ մէքիլ
սիլ վալթիլլէրիլլէր շուլար օլունալը :

Էվիլլէր Ահալըլ մալիլլէր հազ
գընտա տօգրու պիր պէյանալմէ հա
լըլըլալալ, շիլլէր էհալիլալալալ
քէնտի պիւտէլլէրիլլէր իստէլիլալալ
լարալ թէքէրն իստէլիլլէր իստէլիլ
իշպու մէքիլլէրն հալըլ օլաւաթ տըր
պիլլէր մէքիլլէրն տէքիլլէրիլլէր
նիլ թէքիլլէր էթմէլլէր, վէ թահիլիլ
մալիլալալ իշխան թէլիլլէրն տալիլ
հալըլըլալալալալալալալալ, վէ մէքիլ
քիւր պէյանալմէտէ, տէվէթլիլ շիլ
տիր իլլէ քէլլըլն իշ թալալալ թէք
լիլլէրն գուլթալալալալալալալալալ
պիր լալըլմէ իշպու օլունալըլալ տիր :

Սանիտեն. — Հէր սէնէ իւր սէնէ. նին մուսմէլաթ պիւտնէսի, մալիյէ նազըրը թարափընտան հիսապ օլու. նաճազ, վէ մուսիսարէն նըսֆ ա. զապը Միլլէթ մէճլիսի ազապընտան պուլունան մուհասէպաթ մէճլիսի ճանիպիստէն կէօզտէն կէշիւրիլէճէք տիր :

Սալիսէն. — Սէնէյի աթիլիյէնին մուսմէլաթը պաշլամազտան պիր այ էվլէլ, մալիյէ նազըրը սէնէյի մէշ. քիւրէնին պիւտնէսի միլլէթ մէճլիսի թաղաթիմ իտէճէք օլտուղուն. աան, մէճլիսի մէշքիւր օլ պիւտնէյի թաշթը մուսալհասայա ալաճազ, վէ հէր պիր մաստէ իւղէրիսէ հքսէրի. յէթի արա իլէ էֆքերարընը պէյան ի. տէճէք տիր :

Բապիէն. — Վարիտաթը ումու. միյէ լայլըլլա իտարէ օլունմազ ի. չիւն հէր մէսարիֆին լիւղում վէ եա տաշթի լիւղումմու թէֆթիլ իտէ. ճէք տիր :

Խաթիսէն. — Վիւքէլա եաթու Միլլէթ մէճլիսիին իւշ ազապը թա. ըափընտան պիւ իթթիֆազ քէնտի. սինէ թաղաթիմ օլունան պիւ ճիւմիէ իսլահաթ լայիհալարընը թաշթը մու. զաքքէրէյէ ալաճազ տիր :

Միլլէթ մէճլիսիին ինթիմալէրի ալէնի օլաճազ տիր :

Պու պիլլիմ կէօթէրիլիմիլ գա. նուշար միւսէվէտտէ օլուպ, պու մաստէ ֆիլիյէն ինթա օլունաղուն. տա, իշպու զանուշար լայիհալար օլ վազըլթ իրմալ օլունապիլի :

Պիր միլլէթ մէճլիսի թէշթիլի եէ. նի օլմայրա. էկէր պարզըմիլ գալի. մաթ սաշի. իտէ, պունաան պիր գա. սէնէ էվլէլ ֆրանսա խարիճիյէ նա. զըրը Մ. Թաւլէնլ, սալթմաթթը մէ. նիյէնին Բարիլ սէֆիլի վէլի բաշա հազրէթէրիլիյէ վուղու պուլան տիր միւսաթթընտա, մէմալլիլ մաշթու. սէնին մալիյէսին թանդիմ իտիճի պիր մէճլիսի տէվլէթի Ալիյէտէ թէէ.

սիս օլունմաթը լիւղումմու պէյան էթմիլ տիր : Վէլի բաշա նազըրը միւշարիլէյին էֆքերարընը պաթէ. լէկրաֆ Տէրաաաթէթէ պիլտիրմիլ ի. սէ տէ, թէէլէկրաֆիսմաթի նէթիճէ. սիլ գալլէլ տիր :

Պիր միլլէթ մէճլիսի թէշթիլի, կէրէք տէվլէթի Ալիյէտէ վէ կէրէք էլլորաաա հիւսնիւ թէէսիլի մու. ճիւլ օլաճազ տիր : Պու հալտէ էնիլ. յէթի եէնիտէն հալը օլուպ, իթթի պար տաթի իպգա իտիլէճէք տիր : իշպու իսլահաթ, մէմալլիլ Մաշ. ըուսէնին տիւշէնիլի պէյիսինտէ պէօյիւք պիր ֆիւթուհաթ օլաճազ տիր : (Գալլէլ Գալլէլ)

Պիր սէօլ տաշա իսլաթ իտէլիմ. էկէր Տէրաաաթէթէ պիր միլլէթ մէճլիսի պուլունայոր, էշքըլա իլէ միւսաթէպաթ էթմէք վէ չիքսայէթ. լէրի նէ. օլունաղուն տիրիլէք մէ. մուրիլլէթին զ. ճուսօլաթա իթաթը. նա լիւղում կէօրիլէճէք մի իտի : Չիւքի մէճլիսի մէշքիւրտէ պուլու. նան Պոսնա վէ Հէրսէք մէպուպըր, պիրիլին եօլուղուն վէ տիլիլի. նին նօղսանը իլէ զուհուրա կէլէն իթթիլաթան էվլէլ, ֆէնալըլ հէր քէստէն էյի կէօթէրիլի, ճուսն տէ. վաթը նէ. օլունաղուն իրայէ իտէպիլ. էնէքէր իտի :

(Գալլէլ)

ՄԻԻԹԵՆԵՎԻՅԷ

Գուսուս չէրիֆ Լաթիֆ Բաթրիլի հազրէթէրիլի Սպանիա գրալը հաշ. մէթլու Ալֆոնս հազրէթէրիլի թա. ըափընտան իղապէլ Գաթթիլի նիշա. նընըն պէօյիւք գօրաօնու իթա օ. լունմուշ տուր :

— Գօրէնքօնտան ժէնէրալ օթ.

Իւղէրիլի, պարօնէ ինթիլար սօլտաթա տէնէրէք,

— Պէնի թանըլթօրմուսուսուղ, տէտի քէմալի սիւքիւնէթլէ,

— Էվլէթ, սիլի թանըրմա,

— Լաթին պէն սիլի կէօրմէմիլլիմ զանն իտէ. յօրում :

— Խաթիլի պարօնէ սիր Վիլիամ օլունաղուն պանա սէօյլէտիլէր :

— Եւ. (1), սիր :

— Լաթին սիլի սաշլարընը զայէթ սիլա օ. լուպ, ինկիլիլիլի մաթսուս տէյիլ տիր :

— Պէն ինկիլիլի օլմայրա, իլլա իրանաթըլըմ, ճէվապ վէրտի Վիլիամ տայիմ սիւքիւնէթլէ :

— Յաթաթ զանն իտէրիմ քի, տէտի Պասթիլի սօլուգ զանն իլէ, սիլ Յրանսաաա տօղմու չուսուղ. աուր :

— Ալտանըրընը, միւսիւ :

— Սիլ Յրանսանը Պրէթանը վիլայէթինտէ քէմային ֆէրօվան չէհրիմա տօղմու չուսուղ :

— Խաթըր, տէտի պարօնէ պաշը իլէ :

— Բէտէրիլիլ, տէվլամ էթմալ Պասթիլի, գօնթ Յէլիլիլի թէնմիլլէ օլունաղուն իտի :

— Ալտանըրընը, միւսիւ :

— Մէրհում գօնթ Յէլիլիլի, միւսալի գօնթ տը ֆէրիլալըն տուլ զէվլէսիլլէ էվլէնիլ, վէ մէրգու. մէնին պիր էրքէք էվլաթ եանի սիլիլի պիր պիւ. ըաթէրիլիլ վար իտի :

— Խաթըր, միւսիւ, պէնիմ պիրաթէրիմ հօգ տուր :

— Պու պիրաթէրիլիլ, տէվլամ էթմալ Պասթիլի տայիմ սիւքիւնէթլէ, գօնթ Արման տը ֆէրիլալ :

(1) Սիր Վիլիամ քէնտիլին Յրանալ օլմաթըրը կէօթէրիլիլ իլիւն, Յրանալ ճալ էվլէթ տիլլէք եէրտէ, ինկիլիլլէք էէ. եանի էվլէթ տէմիլ տիր :

րիլիլիլ զաղէթաթնտա օգունմուշ տուր :

« Վիլիանա սէֆիլի սապըգ տէվ. էթլու Բաշիտ բաշա հազրէթէրիլի, տէվլէթի Ալիյէնին խարիճիյէ նէգա. լէթի ճէլիլէսին նապ ու թայէն պուլունալար տիր : Ահվալը հա. զըրէտէ միւշարիլէյի հազրէթէրիլ. նին շու մէմալիլլէթէրիլի հազրէթա. թէն զայէթ միւշարիլ տիր : Շու թէվլէթիլաթ պուրաաա հիւսնիւ թէէ. սիրի մուճիլ օլտու, վէ շու սըրա. աա հէր քէս միւթթէֆիլ տիր քի, էկէր վիւքէլալը տէվլէթի Ալիյէտէ ումու ու մէսալիլի սուրէթի հասէ. նէտէ ինթա իտէպիլիլի պիր գաշ զաթ վար իտէ, չիւպէսիլ պուլունաթան պիրի տէ միւշարիլլէյի Բաշիտ բաշա հազրէթէրիլի տիր :

« Տէվլէթլու Արիֆի բաշա հազ. լէթէրիլի Բաշիտ բաշա հազրէթլէ. լի էրէնիլ Վիլիանա սէֆաթիլի սէնիլլէսին նապ պուլունալար տիր : Բաշիտ բաշա իրէնիլ տէֆա օ. լաթալ խարիճիյէ նէգալլէթինէ թայ. եին պուլունալար կիլի, Արիֆի բաշա տաթի իրէնիլ տէֆա օլաթալ. Վիլիանա սէֆաթիլիլ նապ պուլ. լունմուշ տուր, չիւնքի միւշարիլլէյի Արիֆի բաշա 1872 վէ 1873 տէնէլլէրի պէյիլիլի պիրիլիլի տէֆա Վիլիանա. տա տէվլէթի Ալիյէ սէֆիլիլ օլունալար տիր : »

— Ինկիլլէթըրաաա էֆքերարը մա. մէնին պաշլըմա զաղէթալար, տէվ. էթթի Ալիյէ հազրէթնտա ինթիլիլիլ. քաթիլ պիր մէվլէք իթթիլիլիլ օլուն. մասնտան տօղալը լար Տէրալիլ իլէ հէմէֆքերար տըլար : Վէ Գըրմ մու. հարէպէսինտէ օլունալար միւսիլիլ օ. եօրտա պիր միւտաթէլիլ իլէ տէվլէթի Օսմանիլլէնին մուհաֆազաթ մաստէ. սի մէյաանա գօնթ լայաթալընը իլէ. քէրիլիլ էթմէքտէ տիրէլ : « Շար. գըն ահվալի, տէմիլ տիր Միմաաա զաղէթաթը, երմիլ սէնէտէն պերու :

Բէք չօգ թէպալիլ օլմուշ տուր : Եր. մի սէնէ էվլէլ Բուսիտ տէվլէթի Ոք. սիւսէ սահիլ տէյիլ իտի, լաթին պու. կիւն Հիմալայանըն էթէյինէ կէլլիլ, վէ քէաշլար իլէ Մէրլիլ զապթ էթ. մէյէ չալլըլլօր : Պու կիւն պիլլէ հէր շէյտէն էվլէլ ինկիլլէթըրա իլէ չիւ. տիւթան վէ սայիլիլ պէյիլլէթնտէ մուսապէթաթն թաշթը թէէմիլիլ. տա պուլունալար լաղըմ տիր : »

Թայմըլ իլէ Տէյիլ թէէլլէթաթիլ. զէթալար պու պապտէ տաշա զիլա. տէ ալըգ սուրէթտէ պէյանը կէ. քէար իտիլլար : « Ալլորա, տէյիլ. լար, տէվլէթի Ալիյէ հազրէթնտա իտէպիլիլ ինթա իտէճէք, լաթին պիր շէհր իլէ պիր էյալլէթէ էլ. տ. տուրմայաճալ. ալը, պու շէհր Բ. թանալ, վէ պու էյալլէթ Մըրը տիր : (Գալլէլ Գալլէլ)

— Խարիճիլիլ նէգալլէթիլ գայիլ. զամ վէ միւսիլլէլար սաաաթլու Ոք. թին էֆէնիլ հազրէթէրիլի, կէնէ կիւն պարօն թօթիլ թէէլլէթաթիլ միւտիլ. նի ճէլալ իտէրէք, վէրտիլիլ եանըլ թէէլլէթաթնտէթէլլէթնտէ տօղալը թէէ. տիր էթմիլ տիր :

— Տէվլէթի Ալիյէնին 1863.69 վէ 70 իտիլլէթալար թաշթիլլէթընը լու. տարան պուլունան սահիլլէթիլ պիր ճէմիլլէթ աղա էտիլ, էնէպիլ թաշ. վիլլէթը գօթիլլէթիլ միւթթէֆիլլէ. հարաքէթ էթմէք իւղիլ պիր գօթիլլէ թէէլլէթիլլէթիլ կիլի, 1860 վէ սա. յիր իտիլլալ թաշթիլլէթնտէ սա. հիպիլիլ տաթի պիր թաղըմ գօթիլլէ. էլ ինթիլիլալ էթմիլլէթ տիր :

— Խրաթիլլէթիլ ճէլիլլէ թաթա. ֆրանսա Մըրընը ահվալը մալիլլէթ. նի թանդիլլէթնտա, ինկիլլէթըրա տէվլէթիլլէթնտէ ումուրա մալիլլէթ. վա. գըլիլիլ մէմու իտէնիլլէթիլ օլտու. զու իտէնիլլէթնտէ լաթալը զալլէ. թալարընտ եաղըմըլ տիր :

— Բարիլ սէֆիլիլ ճէլալիլ տէվ.

ՎԵԳԱՅԻՅԻ ՂԱՐԻՊԷՅԻ ԲԱՐԻՍ

(1892 նումբրաան պաղիյէ)

— Մուլթուգ քէնտիլի օլմալը, միւսալազա իտէր իտի Պասթիլիլ, եալընը սէտաթը պիր ալ ինկիլիլիլ օլմալը :

Պասթիլիլ սաաթը ինթիլար եիւքսէք սէտա իլէ,

— Միւսիլ, սիլիլիլ Բէք կիւղէլ պիր ինկիլիլ պարիլլիլիլ վար, տէտի :

— Էվլէթ, միւսիլ, պէն օ պարիլիլիլ սաթըն ալաթ իլիւն իլիլ եիւղ լուի վէրաթիմ, վէ սօնրա իւշ եիւղ լուիլլէ պէնտէն սաթըն ալաթ իտիլլէ. տիլլէթիլլէթնտէ լալը օլմալը :

— Հալա բաղը օլմալը միւսընը :

— Էվլէթ, միւսիլ :

Սիր Վիլիամ սյաղա գալըրա, վէ չըմիլլէնին իւղէրիլլէթնտէ սիլիլ սիլաթա գուլթուսու ալաթալ Պասթիլիլ թաղաթիմ էթմալ : Լաթին հէնուլ իլիլ աալըմ ալըլ իլիլ, սիր Վիլիամ պուլունաթընտէ մէվլիլիլ ումուտաթալ էօյլէ պիր հարաքէթ ինթա. սընտա պուլունաթ. քի, Պասթիլիլ թէհաթիլ ի. տէմիլլէթ :

— Էվլէթ, թա քէնտիլիլ տիր, պաղըրա :

Վիլլէթ Միւտէթաթիլլէթնտէ գաղաթն աթման տիւշէրէք գօլունալ զըրմիլ իտի, վէ իլ. թէ օլ վաղըլթման պէրու իւղէրիլլէթ պիր իտիլ, պիր նօղսան գալըլ օլունաթնտան, պու իտսուս Պասթիլիլիլ Բէք ալա իտիլլէթնտա իտի :

Իմալ Պասթիլիլ « ֆէնտիլիլ տիր » պաղըրա :

Թէնիլլէթ օլունալ, նաալ քի սիլլէթ վիլլէթ Միւ. լէա թէնիլլէթ օլունալ իտսուղ :

— Պէօյիլ քէնտիլլէթ, պէնիմ պու թաղ հիլ. պիր իտիլ օլմալը տիր, վէ եօգ տուր :

Սիր Վիլիամին սօլուգ զանլըրը Պասթիլիլիլ գաթիլ իմալ էթմէլլէ պաշլաթը : Լաթին եինէ էֆքերարընտ սապիլ զալաթալ, չէօյլէ տէվլամ էթմալ :

— Միւսիլ Միւտէթա, պէնիլ տիլլէթն, գաթն. տալընը սիլիլ հէր թարաֆտա ալաթալ, վէ Բէ. չիւն սիլլէ աթիլ իտէրէք, մէրհաթէթիլ գօլաթընը սիլլէ ալաթալ վէ վարիաթընը սիլլէ իլէ թաղ. սիւլ էթմէլլէ գաթալ վէրտի . . . (Մուսն գալլիլ զարիլ ու աաալլէթ թաշթընալ, վէ իլլէթնտէ լալլէթնտէ տաթիլ պիր օլմալընը ալաթ. էթմէքտէ տիր . . . իմալ պէն սիլլէ պուլունալ գալլէ, սիլլէ նէ. ի. չիւն հալա քէնտիլիլիլ կիլլէթըրաալ :

— Միւսիլ, տէտի սիր Վիլիամ, տայիլ հալի սիւքիւնէթնտէ չըպալաթալ, էկմին իտէրիլ քի. սիլլէ պէնիլ եանըլլէ պէլլէթնտէ, պէն գօնթ տը ֆէրիլալը թանըրմալ, պէն վիլլէթ Միւտէթա տէ. յիլլիլ, վէ սիլլէ տաթիլ ալալ կէօրմէմիլլէ :

Սիր Վիլիամին սօլուգ զանլըրը կիլլէթնտէ թաղ վիլլէթիլ օլունալը հալտէ, Պասթիլիլ իտէ պիլլաթ իտիլլէ եալալ հալի սիւքիւնէթնտէ չըպ. մայա պաշլաթալ, չիւնքի նաալ քի կէօրիլլէթնտէ տիր, Պասթիլիլիլ սիր Վիլիամ քէնտիլիլ սահիլ իտիլ իւղիլ մէյաանա չըպալաթ իլիլ սյաղը ճալիլ թէթիլլէթնտէ էթմալ իտէ տէ, նիլլէթիլլէթնտէ հուսուլ. նէ մուլաֆֆաթ օլմալար :

Պասթիլիլ վաթա ինթիլար իտէ տէ, լաթին Հէրիլլէս իլիլ գուլլէթիլ օլունալընտան, Բէք ալ կէնէ վէ գուլլէթիլ տէլիլլէթնտէ քէնտիլիլ. նիլ գալլաաա մալալ իտէպիլիլլէթնտէ իտի : Իմալ

ՊՕՂԱԶ ԻԶԻՆԻ ԻՇԼԻՑԻՆ ՎԱՐՈՐԼԱՐԸՆ ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԱԲԵԹԼԻՐԻ

3 45 Պէշիբուրդ, Գուգիսան Պէշէր, Չէնի, Վանիքէօ .
(Ճուռադրասան ճառաստ)
4 45 Պէշիբ, Գուգ, Օրթիս, Պէշէր, Չէն, Արսուսու
10 — Գուգիսան, Պէշէր, Չէնիք, Վանի, Ա. Հիսար
Գանիլլաճ, Բաշա պաշլէ, Պէշյօզ, Պէշիբ, քան
40 43 Գուգիսան-Պէշէր, Չէնիք, Վանի, Գանու, Ա. Հիս
Գանիլլ, Բաշա պաշլէ, Պէշյօզ,
11 45 Գուգ, Պէշէրպէլի, Չէնիքիքէօ, Վանի, Ա. Հիս
Գանիբ, Ա. պաշլ, Պէշյօզ,
14 40 Գաաաաաաճ, Գուգիսան, Պէշէրպէր, Չէնիքիքէօ
Վանիքէօ, Պէշիլի
Ճուռասան կիւնիլի սաաթի 4-30տ քէօրիւսէն քաա
ու օրաաաա պիլի քաաաա հաաաաաթի խիլի, Ա. Բաաի
աա փ, Պէշիլլ, Չէնիք, Վանի, Գանու, Ա. Հիսար
Գանիլլ, Ա. պաշլէ, Պէշյօզ, փէ սանսէն սաաթի 9 տ
գաաաաա, կիլի, Բաշա պաշլէ խիլիլէլէլէ Բաշաաաաա
քէօրիլիքէ ինճէք աթի